

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen

4.9.2015

**VESIHUOLLON SUUNNITTELUN JA RAKENNUTTAMISEN  
PALVELUSOPIMUS  
HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄN  
JA SEN JÄSENKUNTIEN KESKEN**

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

## Sisällys

|     |                                                                               |   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------|---|
| 1   | Johdanto.....                                                                 | 3 |
| 2   | Yleiskuvaus yhteistoiminnasta ja palvelujen ostosta asiakokonaisuudessa.....  | 3 |
| 3   | Sopijaosapuolet.....                                                          | 4 |
| 3.1 | Tilaaja.....                                                                  | 4 |
| 3.2 | Palvelun tuottaja.....                                                        | 4 |
| 3.3 | Mahdolliset kolmansien osapuolten tuottamat palvelut.....                     | 4 |
| 3.4 | Vesihuollon suunnittelupalvelut.....                                          | 4 |
| 3.5 | Vesihuollon rakennuttamispalvelut.....                                        | 5 |
| 4   | Vesihuollon ohjelmointi-, suunnittelu- ja rakennuttamispalvelut.....          | 5 |
| 4.1 | Vesihuollon ja muun kunnallistekniikan ohjelmointi ja yhteensovittaminen..... | 5 |
| 5   | Sopimuksen kohteet.....                                                       | 5 |
| 6   | Sopimuksen piiriin kuuluvat tehtävät.....                                     | 5 |
| 7   | Hankintamenettely palveluiden ostossa.....                                    | 6 |
| 8   | Raportointi- ja seurantakäytännöt.....                                        | 7 |
| 9   | Laskutuskäytännöt.....                                                        | 7 |
| 10  | Kokouskäytännöt.....                                                          | 7 |
| 11  | Sopimusta koskevat erimielisyydet.....                                        | 7 |
| 12  | Sopimuksen voimassaolo.....                                                   | 8 |
| 13  | Liitteet.....                                                                 | 8 |

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

## 1 Johdanto

HSY:n ja jäsenkuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) kesken on tehty puitesopimus kuntatekniikan yhteistyöstä (allekirjoitukset 17.12.2014 - 7.1.2015). Puitesopimus täsmentää lainsäädännössä, HSY:n perussopimuksessa ja Sopimuksessa pääkaupunkiseudun vesi- ja viemärlaitostointojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä kirjattuja jäsenkuntien ja HSY:n vastuita ja yhteistyötä sekä työ- ja kustannusjakoa koskien vesihuollon toiminta-alueen laajentumista, vesihuoltoinvestointien ohjelmointia, suunnittelua, ja rakentamista sekä vesihuoltojärjestelmän ylläpitoa. Puitesopimuksen ydinsisältönä ovat kustannusvaikutuksia aiheuttavat periaatteet.

Aiempien vesihuoltolaitosten ja jäsenkuntien kesken laaditut palvelusopimukset, joiden voimassaoloa on jatkettu HSY:n ajalle, on sovittu päivitettäväksi puitesopimuksen mukaisiksi. Palvelusopimukset ovat lähtökohtaisesti HSY:n ja yhden jäsenkunnan yhden hallintokunnan välisiä sopimuksia, joten niitä kutsutaan jatkossa kahdenvälisiksi palvelusopimuksiksi.

Palvelutuotannon osalta puitesopimus tulee täytäntöön pannuksi laadittavien uusien tai päivitettävien kahdenvälisen palvelusopimusten hyväksymisen myötä.

Pätevyyydessä HSY:n perussopimuksen alapuolelle sijoittuvien sopimusten pätevyysjärjestys on:

- Puitesopimus kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken 7.1.2015
- Palvelusopimukset
- Muut asiakokonaisuuden sopimukset

Kahdenväliset palvelusopimukset laaditaan yhteisesti sovittavista asiakokonaisuuksista, joita ovat seuraavat (tämä sopimusmalli koskee alla lihavoitua asiakokonaisuutta):

- **vesihuollon suunnittelu ja rakennuttaminen (jäsenkuntien tuottama palvelu HSY:lle)**  
vesihuollon rakentaminen (jäsenkuntien tuottama palvelu HSY:lle)
- yleisen sammutusveden toimittaminen  
HSY:n vesijohtoverkosta
- (sammutusvesisopimus)  
hulevesien käsittely

## 2 Yleiskuvaus yhteistoiminnasta ja palvelujen ostosta asiakokonaisuudessa

HSY ja jäsenkunnat omaavat vakiintuneita yhteistoiminnan muotoja vesihuollon suunnittelussa ja rakennuttamisessa. Yhteistoiminnan hyvät käytännöt voidaan hyödyntää kahdenvälisissä sopimuksissa. Mm. yhteiskohteissa vesihuollon suunnittelu tapahtuu kadun suunnittelun yhteydessä.

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

Yhteishankkeissa käytetään pääsääntöisesti jäsenkunnan ja HSY:n yhteisesti kilpailuttamia puitesopimuskonsultteja sopimuksen liitteenä 1 olevan kahdenvälisen menettelytapaohjeen mukaisesti, jolloin sekä jäsenkunta että HSY tilaavat konsulteilta omat osuutensa.

Jäsenkunnan omassa suunnittelussa noudatetaan sopimuksen liitteenä 2 olevaa kahdenvälistä menettelytapaohjetta ja rakennuttamisessa sopimuksen liitteenä 3 olevaa kahdenvälistä menettelytapaohjetta.

Menettelytapaohjeita voidaan päivittää osapuolten niin sopiessa. Muutoksille on haettava seurantaryhmän hyväksyminen.

### **3 Sopijaosapuolet**

#### **3.1 Tilaaja**

Tilaaja on Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä, jäljempänä HSY.

#### **3.2 Palvelun tuottaja**

Palvelun tuottaja on jäsenkunta.

#### **3.3 Mahdolliset kolmansien osapuolten tuottamat palvelut**

Suunnittelupalveluissa konsultit  
Rakennuttamispalveluissa konsultit  
Rakentamisessa urakoitsijat  
Muut erilliset palvelut (esim. mittaus- ja geotekniset palvelut) konsultit  
Kuljetukset ja konepalvelut

### **4 Vesihuollon ohjelmointi-, suunnittelu- ja rakennuttamispalvelut**

Hankinnat

HSY:llä ja jäsenkunnalla on oikeus osallistua/liittyä toistensa ko. jäsenkunnan alueella toteutettaviin vesihuoltoon liittyviin materiaali-, palveluhankinta- ja urakkakilpailutuksiin ilman erillistä valtakirjaa. Menettelynä käytetään ns. hankintarengasta. Hankinta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä siten, että jokin osapuolista toimii lain tarkoittamana hankintayksikkönä ja toteuttaa kilpailutuksen. Kukin osapuoli tekee kuitenkin itse omalta osaltaan hankintapäätöksen ja sopimuksen yhden tai useamman valitun toimittajan kanssa, jollei muuta sovita. Jokainen hankintayksikkö vastaa myös mahdollisista hankintapäätöstensä muutoksenhakuprosesseista omalla kustannuksellaan. Toimittajat laskuttavat kutakin osapuolta suoraan.

#### **4.1 Vesihuollon ja muun kunnallistekniikan ohjelmointi ja yhteensovittaminen**

Jäsenkunta laatii tulevien vuosien investointien suunnittelu- ja rakentamishjelmat, joissa on eritelty vesihuollon yhteiskohteiden kustannukset hankekohtaisesti. Jäsenkunta ja HSY käyvät ohjelmat yhdessä läpi ohjelmointi- ja yhteensovittamiskokouksissa, joissa sovitaan hankkeiden suunnittelusta, toteutuksesta ja aikataulusta. Kokouksia pidetään erikseen sovittava määrä, esimerkiksi:

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

- 1) huhti-toukokuussa seuraavan 1-3 vuoden investointiohjelman (TTS) läpikäynti
- 2) loka-marraskuussa seuraavan vuoden investointiohjelman valmistelu ja läpikäynti
- 3) tammi-helmikuussa kuluvan vuoden päivittyneen investointiohjelman läpikäynti

## 4.2 Vesihuollon suunnittelupalvelut

### Yhteishankkeet

Mikäli jäsenkunta toimii sellaisen yhteishankkeen yleis- tai rakennussuunnittelun päätilaajana, jossa suunnittelutyön tekee konsultti, jäsenkunta saa laskuttaa aiheuttamisperiaatteen mukaisen osan suunnitteluttamisen johtamisesta syntyvistä yhteisistä kustannuksista HSY:ltä enintään 4 % vesihuoltosuunnittelun kustannusosuudesta.

Mikäli vesihuoltoa on koko kadun mitalla, maksaa HSY pohjatutkimuskustannuksista 60 % ja suunnittelumittauksista 25 %. Välimuodot interpoloidaan verkostokaivanto- ja katupituuden suhteessa.

Jäsenkunta vastaa päätilaajana yhteishankkeiden suunnitelmajakelusta. HSY maksaa omat kopiokustannuksensa.

Suunnittelija laatii rakennussuunnitelmasta rakennusosalaskelman (ROLA), jonka perusteella määräytyy vesihuollon rakentamisen prosentuaalinen kustannusosuus ilman HSY:n vesihuoltomateriaaleja. Yleiskustannukset ja muut kustannukset, jotka eivät ole suoraan osapuolille kohdistettavissa, kohdistetaan saman prosentuaalisen kustannusjaon mukaan. Budjetointia ja seurantaa varten laaditaan lisäksi vesihuollon kokonaiskustannusarvio. Lisäksi suunnittelija laatii tarvittavat jaottelut uudisrakentamiselle, saneeraukselle, johtosiirroille, tonttijohdoille sekä eri putkilajeille. Laskennasta laaditaan HSY:n ohjeistus konsulteille.

Vesihuoltosuunnitelmaluonnokset tarkastutetaan HSY:llä varaten siihen riittävä aika. Vesihuoltosuunnitelmat hyväksytään HSY:llä. HSY hyväksyy hyväksymiskelpoiset suunnitelmat kahden viikon kuluessa niiden vastaanotosta.

Yleisperiaatteena pidetään, että suunnitelma -arkistot ovat mahdollisimman avoimia ja hyvin saatavilla HSY:n ja jäsenkuntien välillä.

### Muut hankkeet

Mikäli jäsenkunnan organisaatio tekee HSY:n kanssa erikseen sovitusta toimeksiannosta vesihuoltosuunnittelua tai sen konsulttiohjausta, jäsenkunta saa laskuttaa tämän kustannukset HSY:ltä.

## 4.3 Vesihuollon rakennuttamispalvelut

Mikäli jäsenkunta toimii kokonaisurakkaperiaatteella toteutettavan yhteishankkeen rakentamisen päätilaajana, jäsenkunta saa laskuttaa aiheuttamisperiaatteen mukaisen osan rakennuttamisen johtamisesta syntyvistä yhteisistä kustannuksista HSY:ltä enintään 5 % vesihuollon rakentamisen kustannusosuudesta.

Mikäli jäsenkunnan organisaatio tekee HSY:n kanssa erikseen sovitusta toimeksiannosta vesihuollon rakentamisen ohjausta, jäsenkunta saa laskuttaa tämän kustannukset HSY:ltä.

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

## 5 Sopimuksen kohteet

Sopimuksen kohteena ovat vesihuollon suunnittelu- ja rakennuttamispalvelut yhteiskohteissa sekä niiden ohjelmointi ja yhteensovittaminen. Sopimus koskee myös erilliskohteita, ellei muuta ole sovittu.

## 6 Sopimuksen piiriin kuuluvat tehtävät

Sopimuksen piiriin kuuluvat tehtävät ovat:

jäsenkunnan tuottama vesihuollon ohjelmointi sekä vesihuollon ja muun kunnallistekniikan yhteensovittaminen  
jäsenkunnan tuottama vesihuollon yleissuunnittelu ja suunnittelu  
vesihuollon yleissuunnittelun päätilaajatehtävät  
vesihuollon suunnittelun puitesopimusten tilaajatehtävät  
vesihuollon toteutussuunnittelun päätilaajatehtävät  
vesihuollon rakennuttamisen päätilaajatehtävät  
jäsenkunnan tuottama mittaus-, geotekninen ja rakennesuunnittelupalvelu

## 7 Hankintamenettely palveluiden ostossa

Jäsenkunnan tuottama vesihuollon ohjelmointi sekä vesihuollon ja muun kunnallistekniikan yhteensovittaminen

Jäsenkunta esittää HSY:lle arvion vesihuollon ohjelmoinnin ja yhteensovittamisen työsuoritteista, jonka perusteella sovitaan ko. tehtävien vuosilaskutussumma. Erillisiä tarjouksia ja tilauksia ei tehdä. Jäsenkunta voi laskuttaa ohjelmoinnin ja yhteensovittamisen kustannukset työsuoritteiden perusteella sovitun laskutussumman puitteissa.

Jäsenkunnan tuottama vesihuollon yleissuunnittelu ja suunnittelu

Jäsenkunta antaa HSY:n hyväksyttäväksi yhteisesti sovitulla tarkkuudella eritellyn arvion HSY:lle tuottamistaan vesihuollon yleissuunnittelu- ja suunnittelupalvelujen työsuoritteista. Arviosta tulee ilmetä tehtäviin käytetty aika henkilöryhmittäin. Erillisiä tarjouksia ja tilauksia ei tehdä. Jäsenkunta voi laskuttaa tuottamansa vesihuollon yleissuunnittelun ja suunnittelun kustannukset työsuoritteiden perusteella sovitun laskutussumman puitteissa.

Vesihuollon yleissuunnittelun päätilaajatehtävät

Konsulttitoimeksiannoissa toimitaan kohdan 4 mukaisesti sekä menettelytapaohjeen (liite 1) mukaisesti. Jäsenkunta on suunnittelun päätilaaja. Asemakaavoituksen yleissuunnittelussa kustannukset jaetaan joko a) eritellyn konsultin tarjouksen mukaan tai b) ennalta sovitulla kustannusjakoprosenteilla liitteen 1 mukaisesti.

Vesihuollon suunnittelun puitesopimusten tilaajatehtävät

Puitesopimuksia varten jäsenkunta kilpailuttaa jäsenkunnan ja HSY:n yhteishankkeita suunnittelevat konsultit. Jäsenkunta sopii tarjouspyyntöihin tulevat vesihuollon asiat HSY:n kanssa. Tarjouspyyntöasiakirjoihin laitetaan maininta, että HSY voi käyttää kilpailutettuja

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

puitesopimus konsultteja. Jäsenkunta ja HSY tekevät putesopimus konsulttien valinnasta omat hankintapäätöksensä ja sopimuksensa.

#### Vesihuollon toteutussuunnittelun päätilaajatehtävät

Kohdekohtaisissa konsulttitoimeksiannoissa toimitaan kohdan 4 mukaisesti sekä menettelytapaohjeen (liite 1) mukaisesti. Jäsenkunta on suunnittelutoimeksiannon päätilaaja. Toteutussuunnittelusta pyydetään yhteinen tarjous, jossa konsultti erittelee jäsenkunnan ja vesihuollon osuuden. Tarjouksissa tulee olla toimeksiannon valmistumisaika, tehtävään käytettävä kokonaisaika ja hinnan muodostuminen aika-arviona henkilöryhmittäin (SKOL). Jäsenkunta ja HSY laativat yhteisen suunnitteluohjelman ja valintakriteerit konsultin valitsemiseksi hankkeelle. Tämä tarkennetaan tarvittaessa menettelytapaohjeessa (liite 1).

Suunnittelun lisä- ja muutostöiden osalta laskutus sovitaan tapauskohtaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

#### Vesihuollon rakennuttamisen päätilaajatehtävät

Jäsenkunta kilpailuttaa rakennushankkeen ja toimii päätilaajana. Rakennuttamisessa noudatetaan menettelytapaohjetta (liite 3).

Rakennuttamispalveluista jäsenkunta antaa HSY:lle tarjouksen, joka sisältää eriteltynä vesihuollon urakkahinnan ja rakennuttamisen hinnan. HSY tekee tilauksen jäsenkunnalle vesihuollon rakentamisesta. Töiden ja lisätöiden hankinta tehdään liitteen 3 mukaisesti.

Rakennuttamisen hankkeista pidetään aloituskokous, jossa tarkistetaan työn taloudellinen erittely. Työstä laaditaan taloudellinen loppuselvitys.

HSY:ltä voidaan laskuttaa vain ennalta sovitut vesihuoltotyöt.

#### Jäsenkunnan tuottama mittaus-, geotekninen, rakennesuunnittelu- tai muu palvelu

Jäsenkunta ja HSY sopivat tehtävistä palveluista vesihuollon hankkeissa. Jäsenkunta voi laskuttaa tuottamansa palvelun kustannukset työsuoritteiden perusteella sovitun laskutussumman puitteissa.

## **8 Raportointi- ja seurantakäytännöt**

Jäsenkunnan laatimissa 3 vuoden kunnallistekniikan toteutusohjelmissa esitetään myös uuden alueellisen vesihuoltoverkoston ohjelmointi alustavine kustannusarvioineen. Jäsenkunta ja HSY pitävät tarvittavat yhteensovittamiskokoukset vesihuollon ja muun kunnallistekniikan investointiohjelmista ottaen alueverkoston lisäksi huomioon HSY:n tarpeista esitetyt runkolinja- ja saneeraushankkeet. Jäsenkunta toimittaa HSY:lle ennustetietoja kuluvan vuoden rahankäytöstä vesihuoltoon. HSY laatii jäsenkunnalta saatavien tietojen perusteella omat ohjelmansa, talousarvionsa ja osavuositarkastuksensa.

Ohjelmointi ja yhteensovittaminen raportoidaan asianmukaisilla kokousmuistioilla liitteineen. Kokoukset pyritään ajoittamaan sopiville kuukausille siten, että niiden

Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

perusteella laadittavat ohjelmat palvelevat vuosikellon mukaista budjetointia ja osavuosikatsauksia.

Yleissuunnittelun, suunnittelun ja rakennuttamisen suoritteiden seuranta tehdään HSY:n ja jäsenkunnan yhteiskokouksissa ja raportoidaan kokousmuistioina ja seurantataulukoina sovitussa muodossa.

## **9 Laskutuskäytännöt**

Jäsenkunnan laskutus HSY:lle tämän sopimuksen kohteena olevista palveluista tapahtuu erikseen sovittavalla tiheydellä. Laskutuksen perusteena tulee olla osapuolten välillä todennetut suoritteet. Suoriteseurantaraportti hyväksytetään tilaajalla ennen laskutusta. Laskuissa tulee olla hankekohtainen erittely. Laskutuskäytäntö tarkennetaan osapuolten kesken sovitulla tavalla ja siitä laaditaan toimintaohje.

## **10 Kokouskäytännöt**

HSY:n ja jäsenkunnan väliset ohjelmointi- ja yleissuunnittelukokoukset pidetään sovitulla tavalla ja tiheydellä tarpeen mukaan (kohta 4.1).

Suunnittelu- ja rakennuttamispalveluista pidetään erikseen sovittava määrä kokouksia, joissa todetaan laskutukseen oikeuttava suoriteseuranta.

Lisäksi hankkeiden suunnittelukokouksia konsulttien kanssa pidetään hankekohtaisesti tarvittava määrä.

## **11 Sopimusta koskevat erimielisyydet**

Sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan sopijapuolten välisin neuvotteluin tai KT-sopimuksen seurantaryhmässä ja viime kädessä HSY:n yhtymäkokouksessa.

## **12 Sopimuksen voimassaolo**

Tämä sopimus tulee voimaan sen jälkeen kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopimus päättyy, mikäli se korvataan kokonaan uudella sopimuksella tai mikäli kuntayhtymä puretaan perussopimuksen mukaisesti. Sopimus päättyy myös yksittäisen jäsenkunnan osalta, mikäli se eroaa kuntayhtymästä.

Tämä sopimus on allekirjoitettu viitenä (5) samasanaaisena kappaleena, yksi kullekin osapuolelle.



Vesihuollon suunnittelu ja  
rakennuttaminen  
4.9.2015

### **13 Liitteet**

1. Menettelytapaohje; vesihuollon suunnitteluttamisen erityispiirteet jäsenkunnassa
2. Menettelytapaohje; vesihuollon oma suunnittelun erityispiirteet jäsenkunnassa
3. Menettelytapaohje; vesihuollon rakennuttamisen erityispiirteet jäsenkunnassa
4. Suunnittelun ja rakennuttamisen palvelusopimuksen terminologia

Allekirjoitukset

Espoon kaupunki

Helsingin kaupunki

Kauniaisten kaupunki

Vantaan kaupunki

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä